

NOTAT TIL FOLKETINGETS ERHVERVSUDVALG

Rådsmøde (konkurrenceevne) 25. februar 2021

Indhold

Det Europæiske Semester – Nationale genopretningsplaner og modtandsdygtighed som et instrument til at levere på industripolitiske mål: styrkelse af det indre marked, den dobbelte omstilling og strategisk autonomi i et åbent EU.....2

Rådskonklusioner - En ny forbrugerdagsorden (KOM (2020) 696 final).....9

Forslag om offentliggørelse af selskabsskatteoplysninger for visse virksomheder og filialer (land-for-land rapportering) KOM (2016) 198.....20

Det Europæiske Semester – Nationale genopretningsplaner og modstanddygtighed som et instrument til at levere på industripolitiske mål: styrkelse af det indre marked, den dobbelte omstilling og strategisk autonomi i et åbent EU

Nyt notat

1. Resumé

EU-landene nåede 18. december 2020 i trilogforhandlinger med Europa-Parlamentet og Kommissionen til endelig enighed om en genopretningsfacilitet på 672,5 mia. euro, som har til hensigt at bidrage til økonomisk genopretning i særligt de hårdest ramte EU-lande i lyset af COVID-19-krisen. Konkurrenceevnerådet ventes den 25. februar at drøfte hvordan medlemslandenes genopretningsplaner bredt set kan bidrage til at indfri målsætningen om den digitale omstilling samt styrke den europæiske industri.

For danske generelle prioriteter vedr. genopretningsfaciliteten henvises til samlenotat og forelæggelser, herunder forhandlingsoplægget i Folketingets Europaudvalg 16. juni 2020 og senest forelæggelsen forud for uformelt rådsmøde (ECOFIN) 19. januar 2021.

Formandskabet har i den forbindelse lagt op til en politisk drøftelse om det indre marked og strategisk autonomi i et åbent EU i lyset af arbejdet med at genoprette den europæiske økonomi. Drøftelsen forventes at tage udgangspunkt i de i efteråret 2020 vedtagne rådskonklusioner om henholdsvis det indre marked og industripolitikken samt Kommissionens forestående arbejde med at opdatere industristrategien.

Regeringen lægger vægt på, at et effektivt og fremtidssikret indre marked udgør fundamentet for at styrke EU's konkurrenceevne og genoprette den europæiske økonomi samt at den grønne og digitale omstilling fastholdes som de centrale vækstdrivere for at understøtte EU's fremtidige konkurrenceevne. Derudover lægger regeringen vægt på, at ambitionen om at sikre strategisk autonomi på industriområdet ikke fører til en statsstøttet konkurrenceevnepolitik, hvor der udmøntes statsstøtte inden for velfungerende og konkurrencedygtige industrier, men kun anvendes på områder kendetegnet ved markedsfejl eller til at overkomme store samfundsmæssige udfordringer. Endelig lægger regeringen vægt på, at industriel modstanddygtighed blandt andet sikres gennem en styrkelse og diversificering af globale forsynings- og værdikæder og ikke en afvikling heraf.

2. Baggrund

Det Europæiske Råd (DER) nåede 17.-21. juli 2020 – i tillæg til en aftale om den flerårige finansielle ramme (MFF) 2021-27 – til enighed om en aftale vedr. økonomisk genopretning i lyset af COVID-19-krisen. Aftalen suppleres af DER-konklusionerne af 10.-11. december 2020 vedr. MFF og genopretning¹.

Aftalen indebærer et genopretningsinstrument ("Next Generation EU"), der tilvejebringer finansiering i form af fælles EU-lån på i alt 750 mia. euro, som udmøntes gennem en række EU-programmer, særligt en genopretningsfacilitet ("Recovery and Resilience Facility") på 672,5 mia. euro, heraf direkte støtte for op til 312,5 mia. euro og udlån for op til 360 mia. euro (alle 2018-priser). Genopretningsfaciliteten og –instrumentet omfatter alle EU-lande.

For at modtage midler fra genopretningsfaciliteten skal EU-landene hver især udarbejde nationale genopretningsplaner ("Recovery and Resilience Plans"), hvor landene angiver deres planer for de tiltag (reformer og investeringer), som den finansielle assistance fra genopretningsfaciliteten (direkte støtte og lån) skal finansiere. Blandt kriterierne til genopretningsplanerne er, at klimatiltag skal udgøre mindst 37 pct. af de skønnede omkostninger og at digitaliseringstiltag skal udgøre mindst 20 pct. Derudover skal genopretningsplanerne kunne forventes at bidrage effektivt til at adressere landets udfordringer som identificeret i anbefalingerne til landet som led i det europæiske semester. Genopretningsplanerne skal som hovedregel indsendes til Kommissionen senest den 30. april 2021.

Kommissionen præsenterede den 10. marts 2020 en pakke af meddelelser, indeholdende meddelelserne "Langsigtet handlingsplan for bedre gennemførelse og håndhævelse af reglerne for det indre marked" (KOM (2020) 94), "Påpegning og håndtering af hindringer for det indre marked" (KOM (2020) 93), "En SMV-strategi for et bæredygtigt og digitalt Europa" (KOM (2020) 103), "En ny industristrategi for Europa" (KOM (2020) 102), samt "En ny handlingsplan for den cirkulære økonomi – For et renere og mere konkurrencedygtigt Europa" (KOM (2020) 98). Med pakken sammentænker Kommissionen sine indsatser for at styrke EU's globale konkurrenceevne og sine prioriteter for de kommende fire år.

Den 27. maj 2020 præsenterede Kommissionen en pakke af forslag vedr. EU's flerårige finansielle ramme 2021-27 (MFF) og genopretning af landenes økonomier i lyset af COVID-19-krisen, heriblandt meddelelsen "Et vigtigt øjeblik for Europa: Genopretning og forberedelser til den næste generation" (KOM (2020) 456), der adresserer hvilke initiativer EU skal tage

---

¹ Link til DER-konklusioner af 10.-11. december 2020: <https://www.consilium.europa.eu/media/47345/1011-12-20-euco-conclusions-da.pdf>

for at genoprette økonomien. På det uformelle videokonferencemøde for EU's konkurrenceevne ministre den 12. juni blev EU's konkurrenceevne ministre enige om en fælles erklæring om Kommissionens genopretningsplan². EU-landene blev i december 2020 enige med Europa-Parlamentet og Kommissionen om den endelige genopretningspakke. Den 16. september 2020 meddelte Kommissionsformand Ursula von der Leyen i sin tale om Unionens tilstand, at Kommissionen som følge af COVID-19 vil opdatere sin industristrategi i løbet af det første halvår af 2021.

Det seneste halvår har EU's medlemslande set fremad og formuleret visioner for EU's indre marked og industripolitik. Den 21. september 2020 blev der vedtaget rådskonklusioner om *et uddybet indre marked med henblik på en solid genopretning og et konkurrencedygtigt og bæredygtigt Europa*. Den 16. november 2020 blev der vedtaget industripolitiske rådskonklusioner om *en genopretning, der fremmer omstillingen til en mere dynamisk, modstandsdygtig og konkurrencedygtig europæisk industri*. I rådskonklusionerne om et uddybet indre marked opfordrede Konkurrenceevnerådet Kommissionen til senest den 15. januar 2021 at forelægge en årlig strategisk rapport, der skulle omhandle gennemførelsen af handlingsplanen for håndhævelse, det indre markeds modstandsdygtighed som følge af COVID-19 samt analysere behovet for yderligere reguleringsmæssige tiltag. Kommissionen har endnu ikke forelagt rapporten, og det forventes, at Kommissionen i stedet inkluderer eventuelt indhold fra den strategiske rapport i opdateringen af Kommissionens industristrategi.

3. Formål og indhold

Drøftelsen forventes at omhandle, hvordan medlemslandenes respektive genopretningsplaner såvel som genopretningsfaciliteten bredt set kan bidrage til at indfri målsætningen om den grønne og digitale omstilling samt styrke den europæiske industri konkurrenceevne. Drøftelsen forventes derudover, at være centreret om det indre marked og strategisk autonomi på industripolitikken i et åbent EU i lyset af arbejdet med at genoprette den europæiske økonomi.

Drøftelsen af medlemsstaternes genopretningsplaner ventes at centrere sig omkring, hvordan og i hvilket omfang, genopretningsplanerne rummer konkrete projekter og potentielt fælles europæiske indsatser relateret til den digitale omstilling. Det er i den forbindelse forventningen, at de flagskibsområder, som Kommissionen har opfordret medlemslandene til at prioritere i deres genopretningsplaner (KOM (2020) 575), vil blive drøftet. Det gælder navnlig de digitale flagskibsområder, herunder udrulning af hurtigt

---

² Link til erklæringen: <https://www.consilium.europa.eu/da/press/press-releases/2020/06/12/joint-statement-of-ministers-responsible-for-the-internal-market-and-industry-on-the-recovery-plan-for-europe/>

bredbånd ("Connect"), digitalisering af offentlig administration ("Modernise"), dataopbevaring og bæredygtige processorer ("Scale up") samt styrkelse af digitale færdigheder ("Reskill and upskill").

Drøftelsen af det indre marked forventes at omhandle, hvordan det indre marked kan bidrage til at europæiske økonomi til bedre kan modstå fremtidige kriser. Drøftelsen forventes at centrere sig om, hvordan medlemsstater og Kommissionen forbedrer gennemførelsen og håndhævelsen af EU's regler for det indre marked og fjerner unødvendige hindringer for grænseoverskridende handel i EU for at opnå et styrket indre marked, der skal danne fundamentet for den europæiske konkurrenceevne.

Drøftelsen af strategisk autonomi i et åbent EU forventes at tage udgangspunkt i det stigende fokus på den skærpede globale konkurrence samt Det Europæisk Råds konklusioner fra den 2. oktober 2020, hvori det fastlægges, at ambitionen om at opnå strategisk autonomi og samtidig bevare en åben økonomi er et centralt mål for EU. Drøftelsen ventes at centrere sig om, hvorvidt EU bør arbejde aktivt for at mindske sin afhængighed af andre mht. udviklingen af nye teknologier og markeder samt allerede eksisterende markeder præget af globale værdi- og forsyningskæder. I forlængelse heraf ventes drøftelsen at berøre, hvilke konkrete tiltag EU bør tage i brug for at indfri den overordnede ambition om at opnå strategisk autonomi og samtidig bevare en åben økonomi.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Ikke relevant.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Ikke relevant.

Økonomiske konsekvenser

Ikke relevant.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Ikke relevant.

8. Høring

Ikke relevant.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

EU-landene ventes generelt at tage en drøftelse af landenes genopretningsplaners bidrag til den grønne og digitale omstilling og en styrket industri til efterretning.

Der ventes generel opbakning til et fokus på at styrke EU's konkurrenceevne oven på COVID-19-pandemien med et fremtidssikret indre marked og en tidssvarende industripolitik som centrale elementer. Der ventes dog modsatrettede holdninger til, hvordan dette understøttes bedst muligt. På den ene side står de klassiske industritunge medlemsstater, der ventes at lægge vægt på sektorspecifikke tiltag, lempelse af konkurrencereglerne og øget anvendelse af statsstøtte. På den anden side vil særligt mindre medlemsstater argumentere for fremme af de generelle erhvervsvilkår og betone vigtigheden af ikke at opgive grundprincipperne i det indre marked, herunder effektiv konkurrence og kontrol med statsstøtte.

I forlængelse af ovenstående ventes en række medlemsstater at betone behovet for at tage en række industripolitiske værktøjer i brug for at adressere unfair konkurrence fra tredjelande og EU's afhængighed af tredjelande, herunder navnlig i forhold til strategisk vigtige teknologier. Heroverfor ventes en række medlemsstater at opfordre til, at sådanne indsatser ikke må lede til protektionisme, og at principperne for en åben økonomi skal fastholdes.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter generelt, at finansiel assistance fra genopretningsfaciliteten baseres på landenes genopretningsplaner, hvor landene fastlægger deres tiltag for at opnå formålene med faciliteten, herunder styrkelse af vækst og beskæftigelse og investeringer i grøn og digital omstilling mv.

Regeringen hilser det velkomment, at landenes genopretningsplaner bidrager til at styrke EU's langsigtede konkurrenceevne, herunder bidrager til at indfri målsætningen om den digitale omstilling samt styrke den europæiske industri.

For danske generelle prioriteter vedr. genopretningsfaciliteten henvises til samlenotat og forelæggelser, herunder forhandlingsoplægget i Folketingets Europaudvalg 16. juni 2020 og senest forelæggelsen forud for *uformelt rådsmøde (ECOFIN) 19. januar 2021*.

Regeringen lægger vægt på, at et effektivt og fremtidssikret indre marked skal udgøre fundamentet for at styrke EU's konkurrenceevne og genoprette den europæiske økonomi. Et effektivt indre marked er det primære redskab

til at sikre danske jobs, vækst og konkurrenceevne. Derudover lægger regeringen vægt på, at den grønne og digitale omstilling fastholdes som de centrale vækstdrivere til at få EU ud af krisen.

Regeringen lægger vægt på, at barrierer indført pga. COVID-19 tilbagerulles, når de ikke længere er nødvendige i indsatsen mod smittespredning, og at det indre marked ikke blot bringes tilbage til situationen før COVID-19, men videreudvikles for at styrke danske virksomheders eksportmuligheder. Regeringen støtter derfor, at Kommissionen og medlemsstater arbejder for bedre implementering og håndhævelse af de eksisterende EU-regler. Dette skal medvirke til at sikre et mere fair indre marked, og at lovlydige virksomheder har bedre rammer for at handle på tværs af grænserne.

Som supplement til et fair og konkurrencepræget indre marked anerkender regeringen, at der kan være behov for målrettede indsatser, der fremmer udviklingen af strategisk vigtige teknologier og sektorer i Europa. Regeringen lægger stor vægt på, at oprettelsen af industrialliancer og eventuelle fælleseuropæiske projekter sker transparent og åbent, så både små og store lande og virksomheder kan være med.

Regeringen lægger vægt på, at særligt målrettet støtte til udvalgte sektorer eller teknologier skal være til gavn for den grønne omstilling samt styrke Europas digitale og teknologiske kapaciteter. Her lægger regeringen stor vægt på, at statsstøtte kun er ét blandt flere instrumenter. I den forbindelse arbejder regeringen for, at brugen af statsstøtte fortsat begrænses til at afhjælpe markedsfejl eller til at overkomme store samfundsmæssige udfordringer. For regeringen er det en prioritet, at ambitionen om at sikre strategisk autonomi ikke fører til en statsstøttet konkurrenceevnepolitik til skade for konkurrencedygtige industrier og ikke mindst den fair og lige konkurrence i det indre marked.

Regeringen anerkender behovet for nye instrumenter, der kan håndtere konkurrenceforvridende effekter som følge af, at virksomheder med en ureguleret dominerende markedsposition eller statsstøttede virksomheder fra tredjelande agerer på det indre marked. Regeringen lægger samtidig vægt på, at indsatserne ikke går på kompromis med principperne om åbenhed, transparens og lige konkurrencevilkår, hvorfor regeringen ønsker, at EU fastholder principperne for en åben økonomi med regelbaseret handel, men samtidig kan forsvare sig imod unfair handelspraksis.

Regeringen støtter et fokus på at skabe og opretholde lige konkurrencevilkår på globalt plan, herunder gennem en reform af WTO og multilateral regulering af offentlig finansiering af handel mhp. at sikre og håndhæve globale handelsregler, så ulige handelsvilkår adresseres, samt sikre bedre vilkår for bæredygtig handel. Regeringen finder i den forbindelse, at et eu-

ropæisk fokus på at sikre større forsyningsikkerhed ikke må lede til protektionisme, og at EU's industrielle modstandsdygtighed sikres gennem en styrkelse og diversificering af globale forsynings- og værdikæder og ikke en afvikling heraf.

Regeringen lægger således vægt på, at der sikres gode rammevilkår for et konkurrencedygtigt europæisk indre marked. Det er derudover væsentligt at vi ikke lukker os om os selv, og går på kompromis med globale handelsregler. EU's indre marked skal være med i udviklingen af strategisk vigtige værdikæder, så vi ikke er industripolitisk afhængige af tredjelande.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.

Rådskonklusioner - En ny forbrugerdagsorden (KOM (2020) 696 final)

Nyt notat

1. Resumé

Formandskabet har fremlagt et udkast til rådskonklusioner om den nye forbrugerdagsorden, der ventes vedtaget på rådsmødet (konkurrenceevne) den 25. februar 2021. Rådskonklusionerne har ikke i sig selv lovgivningsmæssige eller økonomiske konsekvenser, men udlægger Rådets prioriteter for forbrugerpolitikken frem til 2025.

Der er blandt andet fokus på et kommende forslag, der skal styrke forbrugerne i den grønne omstilling, revision af forbrugerkreditdirektivet, der skal styrke forbrugerbeskyttelsen, revision af det generelle produktsikkerhedsdirektiv, der skal sikre færre farlige produkter på markedet, samt styrket håndhævelse og samarbejde både i EU og med tredjelande. Rådskonklusionerne støtter de vigtigste prioriterede områder og tiltag fra Kommissionens nye forbrugerdagsorden, der sigter mod at sikre et højt niveau af forbrugerbeskyttelse og bemyndigelse af EU-forbrugere i overgangen til et grønnere, mere digitalt og mere retfærdigt indre marked. I lyset af COVID-19-pandemien understreges vigtigheden af et permanent samarbejde mellem Kommissionen og medlemsstaterne for at identificere prioriteter og handlinger for at imødekomme forbrugernes behov og sikre et højt niveau af forbrugerbeskyttelse.

Regeringen støtter udkastet til rådskonklusioner. For regeringen er det helt centralt, at den forbrugerbeskyttende lovgivning, og håndhævelse heraf kan håndtere nye udfordringer, særligt inden for digitalisering og bæredygtighed. Regeringen opfordrer Kommissionen til at se på, hvordan fx oplysningsforpligtelser kan gøre det nemmere for forbrugere at vælge bæredygtige produkter og arbejder for, at rådskonklusionerne opfordrer Kommissionen til at lave nye retningslinjer for urimelig handelspraksis, som vil gøre det lettere at navigere ift. miljø- og klimavenlige produkter og ydelser. Regeringen arbejder for, at den digitale økonomi i Europa generelt kendetegnes ved et højt niveau af tillid og tryghed. Derfor arbejder regeringen for, at det skal fremgå tydeligere, når der markedsføres mod børn og unge på særligt sociale medier. Regeringen bakker ligeledes op om Kommissionens initiativ til at revidere det generelle produktsikkerhedsdirektiv, særligt ift. ny teknologi i produkter og e-handel og at der sikres sammenhæng med øvrig, og kommende, lovgivning som fx den fremsatte Digital Services Act og Digital Markets Act.

Regeringen støtter ligeledes den kommende revision af forbrugerkreditdirektivet mhp. at styrke, strømline og modernisere forbrugerkreditreglerne så de beskytter forbrugerne bedre svarende til den nye danske lovgivning for kviklån. Endelig støtter regeringen Kommissionens fokus på mere effektiv hånd-

hævelse og samarbejde mellem håndhævende myndigheder. Regeringen arbejder for, at der i rådskonklusionerne vil være en opfordring til Kommissionen om at indgå håndhævelsesaftaler med Kina, Storbritannien og USA.

2. Baggrund

Formandskabet har fremlagt et udkast til rådskonklusioner om den nye forbrugerdagsorden. Den nye forbrugerdagsorden præsenterer en vision for EU's forbrugerpolitik fra 2020-2025 ved at bygge oven på den nuværende forbrugerdagsorden fra 2012, der udløber i 2020 samt den tidligere Kommissions direktivpakke "New Deal for Consumers" fra 2018.

Hvor den forgangne forbrugerdagsorden (2012-2020) havde fokus på, hvordan forbrugernes deltagelse i, og tillid til, det indre marked kunne forstærkes, tager den nye forbrugerdagsorden særligt udgangspunkt i Kommissionens politiske prioriteter om bæredygtighed og digitalisering samt den nuværende COVID-19 krise, der også har betydelig indvirkning på forbrugernes daglige liv.

3. Formål og indhold

Rådskonklusionerne indeholder Rådets prioriteter for Kommissionens vision for EU's forbrugerpolitik fra 2020-2025. Med meddelelsen om den nye forbrugerdagsorden fastlægger Kommissionen en holistisk tilgang, der dækker store dele af EU's politikområder, der har særlig relevans for forbrugerne. Strategien komplementerer således andre EU initiativer, så som EU's grønne pagt, handlingsplanen for den cirkulære økonomi og meddelelsen for "Europas digitale fremtid i støbeskeen".

Selve meddelelsen indeholder ikke specifikke forslag til lovgivningsmæssige tiltag, men beskriver retningen, formålet og processen for kommende tiltag for at fremme og styrke forbrugerbeskyttelsen.

Kommissionens meddelelse er struktureret omkring fem hovedprioriteter og et separat afsnit om forbrugere i COVID-19 pandemien samt et separat afsnit omkring styring. De fem hovedprioriteter er: (1) den grønne omstilling, (2) den digitale omstilling (3) effektiv håndhævelse og klageadgang, (4) særlige behov hos visse forbrugergrupper og (5) forbrugerbeskyttelse i en global sammenhæng.

Kommissionen fastlægger således med den nye forbrugerdagsorden sin langsigtede vision for forbrugerpolitikken frem til 2025 og præsenterer 22 konkrete initiativer inden for de ovennævnte politisk udvalgte områder med henblik på at beskytte forbrugerne generelt og mere specifikt under COVID-19 pandemien samt give forbrugerne mulighed for at spille en aktiv rolle i den grønne og digitale omstilling.

Udkastet til rådskonklusioner støtter de vigtigste prioriterede områder og de prioriterede aktioner, der sigter mod at definere og indføre foranstaltninger til et effektivt højt niveau af forbrugerbeskyttelse og bemyndigelse af EU-forbrugere i overgangen til et grønnere, mere digitalt og mere retfærdigt indre marked. I lyset af COVID-19-pandemien understreges vigtigheden af et permanent samarbejde mellem Kommissionen og medlemsstaterne, som har vist sig at være afgørende for at identificere prioriteter og handlinger for at imødekomme forbrugernes behov og sikre et højt niveau af forbrugerbeskyttelse.

Med rådskonklusionerne opfordres medlemsstaterne til at støtte forbrugerne i at blive aktører i den grønne omstilling og fremme et mere bæredygtigt forbrug gennem innovative løsninger og forbrugeruddannelse om grønne og bæredygtige produkter. Konklusionerne understreger behovet for at styrke forbrugerne gennem målrettede, klare, sammenlignelige og pålidelige oplysninger om miljø og klimavenlige kendetegn ved varer og tjenester. Konklusionerne støtter vedtagelsen af nye foranstaltninger, der vil stimulere forbrugernes efterspørgsel efter bæredygtige varer, herunder fødevarer, ved at forbedre deres ret til nøjagtig og effektiv information og forbyde vildledende grønne påstande, såkaldt "greenwashing". Konklusionerne understreger endvidere behovet for at reducere forbrugernes klimapåvirkning ved at understøtte en lang produktlevetid, fremme holdbarhed og forbyde programmeret tidlig forældelse. Endvidere anderkendes forbrugernes nøglerolle i udviklingen af nye forretningsmodeller, der kan optimere effektiviteten og bæredygtigheden af varer og tjenester såsom deling, leasing eller genfremstilling af i overensstemmelse med målene for en cirkulær økonomi. Konklusionerne hilser hensigten med at etablere og fremme en 'ret til reparation' velkommen.

Rådskonklusionerne støtter revisionen af det generelle direktiv om produktsikkerhed med henblik på at skabe lige vilkår for sikkerheden af online- og offline produkter ved at forbedre systemer til tilbagekaldelse, håndhævelse og sporbarhed. Samtidigt understreges behovet for et klart samspil mellem EU-lovgivningen om forbrugerbeskyttelse og på de digitale markeder, især Digital Services Act og Digital Markets Act for at etablere et højt ansvarsniveau og styrke ansvaret for onlineformidlere og platforme.

Rådskonklusionerne støtter Kommissionens fokus på at tackle forskellige forbrugergrupperes sårbarheder. Konklusionerne understreger, at den dynamiske og hurtige transformation af finansielle tjenesteydelser, der stiller nye digitale kanaler og produkter til rådighed for forbrugerne, kræver nye lovgivningsmæssige og adfærdsmæssige initiativer for at beskytte forbrugernes interesser. Endvidere understreges behovet for at beskytte sårbare forbrugere, der skal bruge kredit til at købe vigtige varer og tjenester såsom sundhed, uddannelse og forsyningsselskaber. Konklusionerne støtter revisionen af direktivet om forbrugerkredit og direktivet om fjernsalg af finansielle tjenesteydelser

med henblik på at gennemføre specifikke foranstaltninger, der forhindrer forbrugernes uhensigtsmæssige gæld og social udstødelse ved at styrke kravene til kreditværdighedsvurdering og gældsrådgivningsmekanismer.

Rådskonklusionerne opfordrer ligeledes til effektive håndhævelsesmekanismer, der sikrer tillid til grænseoverskridende transaktioner i det indre marked; især en rettidig gennemførelse af EU's regler for forbrugerbeskyttelse såsom direktivet om bedre håndhævelse og modernisering af EU-reglerne om forbrugerbeskyttelse og direktivet om adgang til anlæggelse af gruppesøgsmål til beskyttelse af forbrugernes kollektive interesse, som vil bidrage til, at det indre marked fungerer korrekt. Konklusionerne opfordrer endvidere til udvikling af et effektivt samarbejde med tredjelande med henblik på at kunne understøtte, at produkter der markedsføres og sælges online er sikre. Endvidere opfordres til, at der fastsættes et klart ansvarsregime for online platforme for effektivt at tackle svigagtig, uretfærdig og vildledende kommerciel praksis og salg af ikke-kompatible og farlige varer samt tjenester gennem online salgsplatforme.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Ikke relevant.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Rådskonklusionerne har ikke i sig selv lovgivningsmæssige konsekvenser. Det forventes, at de enkelte initiativer, der er listet i rådskonklusionerne, kan få lovgivningsmæssige konsekvenser på sigt.

Økonomiske konsekvenser

Rådskonklusionerne har ikke i sig selv samfundsøkonomiske eller statsfinansielle konsekvenser.

Rådskonklusionerne medfører ikke i sig selv administrative konsekvenser for dansk erhvervsliv. Indholdet kan dog senere udmøntes i konkrete retsakter, der potentielt medfører væsentlige konsekvenser for erhvervslivet, herunder administrative konsekvenser for danske virksomheder.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Rådskonklusionerne har ikke i sig selv andre konsekvenser. Dog må de forventede retsakter, der fremgår af meddelelsen, forventes at øge forbrugerbeskyttelsen.

8. Høring

Første udkast til rådskonklusioner har været sendt i høring i EU-specialudvalget for konkurrenceevne, vækst og forbrugerspørgsmål med frist den 21. januar 2021. Der er modtaget svar fra Dansk Erhverv, Forbrugerrådet TÆNK, FinansDanmark og Danske Medier.

Dansk Erhverv (DE) ser gode forbrugerforhold som en vigtig del af et velfungerende marked og bakker op om ønsket om at sikre forbrugernes rettigheder i det indre marked.

DE mener, at en fremsynet forbrugerpolitik har fokus på at få stoppet overtrædelserne af EU's forbrugerbeskyttelseslovgivning og produktsikkerhedslovgivningen på online markedspladser, herunder særligt salget af ulovlige varer fra sælgere i 3. lande, som ingen tager ansvar for som importører efter gældende lovgivning. Det vil styrke forbrugersikkerheden og give mere fair og lige konkurrencevilkår. **DE** efterlyser dette i Kommissionens udspil. Derfor støtter **DE** rådskonklusionernes opfordring til EU-Kommissionen om at etablere et effektivt klart system for ansvar og forpligtelser for online markedspladser, der skal adressere ulovlig, vildledende og unfair markedspraksis samt salg af ulovlige og farlige produkter og services på markedspladserne. **DE** mener, at det bør anerkendes, at online markedspladser som bringer varer fra 3. lande til salg, optræder som digitale importører af disse produkter og derfor skal have ansvarsmæssig status som importør på linje med de fysiske importører. **DE** peger derudover på, at det er væsentligt at fastholde, at aktivt involverede online markedspladser som tillader forbrugerne at indgå kontrakter med sælgere, *ikke* skal være omfattet af ansvarsfrihed, men skal være ansvarlige for at overholde forbrugerbeskyttelsesreglerne. **DE** støtter derfor konklusionernes anbefaling til at revidere produktsikkerhedsdirektivet og sikre level playing field for sikkerheden online og offline.

DE ønsker også at fremme den grønne omstilling ved at mindske virksomhedernes byrder ved at kunne tilbyde forbrugerne mere bæredygtige og miljøvenlige løsninger, herunder at kunne markedsføre dem på en troværdig måde. I stedet for alene at fokusere på bøder overfor greenwashing opfordrer **DE** til, at EU-Kommissionen iværksætter en opdatering af vejledning om grøn markedsføring for at sikre klarhed over, hvornår der sker greenwashing.

Derudover mener **DE**, at de grønne valg skal gøres lettere for forbrugerne, men samtidig skal der undlades at stille krav om informationer, som ikke kan gives på en troværdig måde. **DE** ser positivt på muligheden for øget mulighed for reparation. Men det er helt afgørende, at krav om ”reparerbarhed” stilles til dem, der laver produkterne, eksempelvis i form af standarder m.v. Ligeledes finder **DE** det vigtigt, at retten til at reparere ikke kommer i konflikt med reklamationsretten. **DE** mener også, at ønsket om at give forbrugere øget tilgang til produktinformation er bekymrende, såfremt det sker med henblik på at reparere fx elektriske produkter. Her påpeger **DE**, at en stor hindring for, at produkter repareres er udgiften til arbejds løn. **DE** har derfor foreslået et reparationsfradrag på linje med håndværkerfradraget, hvor det vurderes, at det vil kunne give en stort skub til at forlænge produktholdbarheden samtidig med, at det vil skabe nye arbejdspladser.

DE kan ikke støtte forslaget om at EU-Kommissionen skal gennemføre ”awareness” kampagner, da **DE** mener, at erfaringerne fra tidligere er dårlige, hvis der er tale om europæiske kampagner, hvor der ikke nødvendigvis er indsigt i konkrete problemer i det enkelte land

Hvad angår regulering af kunstig intelligens er **DE** enig i, at reguleringer skal ske på EU-niveau, så fragmentering af det indre marked undgås. **DE** finder det vigtigt, at formålet med reguleringen gøres tydeligt, så der sikres et højt niveau af forbrugerbeskyttelse, gennemsigtigt og sikkerhed, da det giver de bedste muligheder for at bruge kunstig intelligens og dermed indfri det store potentiale i anvendelse af denne type teknologi. Her tilføjer **DE**, at virksomheders brug af data og til at målrette og skræddersy tilbud og anbefalinger til den enkelte forbruger ofte er i forbrugernes interesse. **DE** finder det derfor bekymrende, at flere EU-forslag beskriver profilering som noget, der som udgangspunkt er negativt.

Forbrugerrådet Tænk (FBR) støtter Kommissionens nye forbrugerdagsorden og kan bifalde rådskonklusionernes støtte til forbrugerdagsordenen. **FBR** mener dog, at rådskonklusionerne på en række punkter skal styrkes, særligt ift. håndhævelse, online handel, platformes ansvar og kemisk indholdsdeklaration.

FBR mener, at håndhævelse af forbrugerbeskyttelsen i Europa ubetinget kan forbedres. I den forbindelse mener **FBR**, at der er en klar rolle for Kommissionen i at drive medlemslandene til at sikre et højt niveau af håndhævelse på nationalt niveau. **FBR** efterspørger derfor mere samarbejde mellem medlemsstaterne til at sikre forbrugerhåndhævelsen.

FBR mener, at der er en større asymmetri mellem forbrugere og virksomheder online end offline og mener derfor, at det er nødvendigt, at sigte efter

en stærkere forbrugerbeskyttelse online end offline. Information og gennemsigtighed alene er ikke længere en tilstrækkelig løsning. **FBR** finder således ikke, at der gennem forslaget til Digital Services Act sikres en tilfredsstillende beskyttelse af forbrugerne mod ulovlige og skadelige produkter. **FBR** mener, at det er for let for platforme at smyge sig uden om ansvaret for de produkter og tjenester, de sælger til forbrugerne og opfordrer derfor til, at Rådet stiller krav om at der pålægges platforme et klart og nødvendigt ansvar, når det gælder produkter og tjenester, der kan være skadelige for forbrugerne. I den forbindelse mener **FBR**, at den kommende revision af det Generelle Produktsikkerhedsdirektiv er en god anledning til at få præciseret platformenes ansvar.

Endelig efterspørger **FBR** forbedret forbrugerinformation om problemkemi, hvor informationen skal være uafhængig og let anvendelig i købsituationen. **FBR** mener, at det bør være let at fravælge produkter med potentielt sundhedsskadelig kemi – også selvom de er lovlige. Det bør også gælde for de produkter, hvor der ikke i dag er krav om at oplyse om kemiindholdet i varedeklarationen.

FinansDanmark (FD) støtter generelt Kommissionens forslag til ny forbrugeragenda. **FD** støtter revisionen af forbrugerkreditdirektivet og mener, at der bør fokuseres på, hvordan forbrugerne kan informeres bedre, så den information, forbrugerne skal modtage, er relevant for dem. **FD** mener, at informationen bør begrænses til få relevante oplysninger, som forbrugerne kan forstå og sammenligne, så de har mulighed for at vælge det for dem bedste produkt. Markedsføring af forbrugslån har også ændret sig, idet de sociale medier i dag udgør en væsentlig markedsføringskanal. **FD** mener derfor, at reglerne bør revideres, så de tager højde for udviklingen.

I forhold til reglerne om kreditværdighedsvurdering, mener **FD**, at såfremt der skal reguleres yderligere på området, bør der indgå proportionalitetsbetragtninger, ligesom der skal være mulighed for at tage nationale hensyn, så reguleringen kan tilpasses de enkelte markeder.

FD mener også, at der skal være fokus på, at direktivet tager højde for den digitale udvikling inden for udbuddet af forbrugslån, da forbrugerne i dag i langt højere grad søger lån via digitale platforme. **FD** mener derfor, at direktivet bør tage højde for, at informationskravene og dokumenthåndteringen skal kunne foregå via disse platforme.

Endelig finder **FD**, at der er behov for fælles europæiske regler i forhold til kviklån og forbrugslånsvirksomheder. Kun derved sikrer vi beskyttelse af alle EU- forbrugerne og lige konkurrencevilkår i den finansielle sektor.

Danske Medier (DM) finder det afgørende, at nye eller ændrede retsakter som følge af den nye forbrugerdagsorden ikke hæmmer den frie bevægelighed af varer og tjenesteydelser i det indre marked ved at indføre forpligtelser og krav, der unødigt begrænser virksomhedernes adgang til at reklamere for deres lovlige produkter og tjenesteydelser og derved den kommercielle ytringsfrihed. **DM** mener, at muligheden for, at medlemsstaterne kan indføre strengere nationale reklameregler, bør begrænses, idet dette let medvirker til ulige konkurrencevilkår til ugunst for det indre marked.

DM er enig i, at etiske og miljømæssige udsagn ikke må være misvisende men opfordrer samtidig til tilbageholdenhed i forhold til eventuelle forslag om nye pligttekster i reklamer, da omfanget af pligttekster ofte er såvel omfattende som pladskrævende og derved langt fra altid velegnet til at blive præsenteret i et klassisk reklameformat. Dertil mener **DM**, at forbrugerne kan have svært ved at forholde sig til mange pligtoplysninger i en løsrevet reklamesammenhæng. **DM** finder endelig, at en ny regulering af det digitale marked bør samordnes med de øvrige EU-retsakter med henblik på sikre ansvarlighed og fair konkurrence på samtlige platforme, ligesom techgiganter skal holdes ansvarlige for ulovligt indhold på deres platforme. **DM** lægger vægt på, at sidstnævnte må dog ikke ske på bekostning af private borgeres ytrings- og informationsfrihed eller journalistiske mediers pressefrihed.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Udkastet til rådskonklusioner har været drøftet i Rådets arbejdsgruppe for forbrugerbeskyttelse og vækst. Der er generelt opbakning blandt medlemsstaterne til rådskonklusionernes overordnede formål.

En række medlemslande har talt for at udbygge den politiske kontekst, herunder erfaringerne i forhold til COVID-19-krisens betydning for forbrugerbeskyttelsen. Endvidere er der blandt en mindre gruppe medlemslande udtrykt ønske om at udbygge og styrke omtalen af den grønne pagt med henvisninger til flere af de konkrete forslag inkl. de forslag, som også indgår i Kommissionens cirkulære handlingsplan.

Yderligere har en række lande opfordret til at tydeliggøre, at forbrugerpolitikken har relevans for andre politikområder end blot den økonomiske politik.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter udkastet til rådskonklusioner for en ny forbrugerdagsorden.

For regeringen er det helt centralt, at den forbrugerbeskyttende lovgivning, og håndhævelse heraf, følger med tiden og kan håndtere nye udfordringer,

som forbrugerne stilles over for, særligt inden for digitalisering og bæredygtighed. Den forbrugerrettede regulering bør understøtte så enkel og handlingsorienteret forbrugerinformation som muligt, der præsenteres på det rigtige tidspunkt i forbrugernes beslutningsproces, så forbrugerne ikke oplever informationsoverbelastning. Ideelt set bør implementeringen og brugen af nye regler testes på markedet, før et nyt sæt af regler indføres.

COVID-19 krisen

COVID-19 krisen har på mange måder påvirket vores samfund og vores forbrugeradfærd. Derfor mener regeringen også, at et øget strategisk fokus på forbrugerbeskyttelse fremover skal medregne udfordringer forbundet med pandemier, klimaforandringer samt fremme af bæredygtigt forbrug og produktion.

Den grønne omstilling

Regeringen opfordrer Kommissionen til at se på, hvordan fx oplysningsforpligtelser, lovgivningsmæssigt definerede standarder mm. kan gøre det nemmere for forbrugere at vælge bæredygtige produkter.

Forbrugere skal kunne have tillid til grøn markedsføring. Dette skal imødegå den risiko, der kan være for, at et stigende antal forhandlere markedsfører deres produkter mere miljøvenlige, end de egentlig er (greenwashing), hvilket vil resultere i uensartede konkurrencevilkår for virksomheder med reelle grønne anprisninger. Regeringen støtter derfor, at Kommissionen lancerer nye retningslinjer for direktivet om urimelig handelspraksis, som vil gøre det lettere at navigere ift. mere miljø- og klimavenlige produkter og ydelser. Derudover vil nye klart definerede retningslinjer sikre mere effektiv håndhævelse ift. greenwashing og derved forbedre forbrugernes tillid til grøn markedsføring samt forbrugervelfærden generelt.

Regeringen opfordrer Kommissionen til at udarbejde en grundig vurdering af de administrative byrder for virksomheders anvendelse af ”Product Environmental Footprint” (PEF) ift. de forventede miljømæssige effekter og støtter i denne henseende brugen af PEF eller Type 1 miljømærker, som fx Svane-mærket eller EU-miljømærket, som en måde at underbygge grønne anprisninger på produkter på.

Regeringen arbejder for, ifm. revision af varedirektivet, at Kommissionen skal undersøge om, og i hvilket omfang, en forlængelse af reklamationsfristen og formodningsperioden kan have betydning for varers holdbarhed og antallet af reklamationer og reparationer til gavn for den grønne omstilling. Kommissionen bør ligeledes undersøge, om en ”ret til reparation” vil have en grøn og affaldsreducerende virkning og dermed bidrage til en cirkulær økonomi, og om reparation skal komme forud for ”omlevering” ifm. forbrugernes misligholdelsesbeføjelser. Kommissionen opfordres derudover til at undersøge,

om der er behov for at regulere producenters mulighed for at opsætte begrænsninger (fysiske eller softwaremæssige) for hvilke dele af et produkt, der kan repareres og af hvem. Direktivet aktuelt er ved at blive implementeret i alle medlemsstaterne.

Den digitale omstilling

Regeringen mener, at digitaliseringen skal tjene samfundets interesser ved, at digitalisering bidrager til at adressere samfundets udfordringer, mens etisk, ansvarlig og sikker digitalisering går hånd i hånd med digital vækst. Regeringen arbejder for, at den digitale økonomi i Europa generelt kendetegnes ved et højt niveau af tillid og tryghed. Derfor arbejder regeringen for, at det skal fremgå tydeligere, når der markedsføres mod børn og unge på særligt sociale medier.

Regeringen bakker op om Kommissionens initiativ til at revidere det generelle produktsikkerhedsdirektiv og arbejder for en effektiv og ensartet håndhævelse af produktsikkerhedsreglerne i EU til sikring af, at farlige produkter holdes væk fra forbrugerne. Regeringen anerkender, at mere virksomhedsbaseret markedsovervågning kan spille en rolle i at sikre forbrugernes rettigheder i fremtiden og finder, at der er behov for en opdatering af produktsikkerhedsreglerne særligt ift. teknologi i produkter og e-handel. Det er i denne forbindelse vigtigt, at der sikres sammenhæng med øvrig, og kommende lovgivning, fx den fremsatte Digital Services Act og Digital Markets Act. Regeringen ønsker overordnet, at de fælleseuropæiske regler stiller større krav til beskyttelsesniveauet for forbrugerne og sikrer en ensartet konkurrencesituation for de europæiske erhvervsdrivende.

Regeringen finder endvidere, at brugen af digitale værktøjer og metoder (specifikt kunstig intelligens (AI) og datadeling) har mulighed for at skabe gennemsigthed og samtidig styrke kompetencerne til at træffe effektive beslutninger på et oplyst grundlag hos både myndigheder og forbrugere. Samtidig erkender regeringen, at udbredelsen af kunstig intelligens i visse situationer kan indebære en række alvorlige risici, der kan underminere en etisk, ansvarlig og sikker anvendelse af kunstig intelligens. Derfor er regeringen enig med Kommissionen i, at disse alvorlige risici bør adresseres i en europæisk lovgivningsramme. En sådan ramme bør udformes proportionelt og med en risikobaseret tilgang, så den fremmer en etisk, ansvarlig og sikker anvendelse af kunstig intelligens, samtidig med at være innovationsfremmende og teknologineutral.

Regeringen støtter ligeledes den kommende revision af forbrugerkreditdirektivet mhp. at styrke, strømline og modernisere forbrugerkreditreglerne og dermed sikre, at de er fremtidssikrede og beskytter forbrugerne bedre, end det er tilfældet i dag. Regeringen arbejder i denne forbindelse for, at begrænsningen af markedsføringen af forbrugs lån uden sikkerhed også kan komme til at

gælde på EU-niveau. Regeringen ønsker, at alle virksomheder, der retter deres markedsføring af kviklån mod Danmark omfattes, således der sikres lige konkurrencevilkår mellem danske og udenlandske virksomheder og forbrugerbeskyttelsen højnes i hele EU.

Effektiv håndhævelse og klageadgang

Regeringen støtter Kommissionens fokus på mere effektiv håndhævelse og samarbejde mellem medlemsstaternes håndhævende myndigheder. Regeringen finder det vigtigt, at Kommissionen fokuserer på effektiv håndhævelse og de særlige problemer, der opstår i kølvandet på platformsøkonomien, såsom vildledende markedsføring og ift. produktsikkerhed.

Forbrugerbeskyttelse i en global sammenhæng

Regeringen støtter Kommissionens fokus på at sikre forbrugerbeskyttelse for danske og europæiske forbrugere, der handler uden for EU. Regeringen arbejder således for, at Kommissionen indgår aftaler med særligt Kina, Storbritannien og USA om et forbrugerbeskyttelsessamarbejde.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Forslag om offentliggørelse af selskabsskatteoplysninger for visse virksomheder og filialer (land-for-land rapportering), KOM (2016) 198

Revideret notat

1. Resumé

Kommissionen fremsatte den 12. april 2016 et forslag til ændring af direktiv 2013/34/EU (regnskabsdirektivet). Forslaget indeholder krav om, at multinationale koncerner med aktiviteter inden for EU skal offentliggøre en land-for-land rapport med oplysning om bl.a. overskud og betalt skat i hvert af de lande, hvor de har aktiviteter. Dette gælder for aktiviteter i lande inden for EU samt for de lande uden for EU, der opføres på en fælles EU-liste over ikke-samarbejdende skattejurisdiktioner. For øvrige lande uden for EU kan oplysningerne gives på aggregeret niveau. Forslaget omfatter koncerner med en omsætning over 5,6 mia. kr.

Formålet med forslaget er at skabe mere åbenhed om, i hvilke lande virksomhederne har tjent deres overskud, og i hvilke lande de har betalt skat. Forslaget skal være med til at fremme ansvarlig skattepraksis blandt virksomhederne.

Forslaget ligger i forlængelse af et direktiv, som tilsiger, at multinationale koncerner med en omsætning over 5,6 mia. kr. skal indsende fortrolige land-for-land rapporter til skattemyndighederne. De oplysninger, der kræves i henhold til det nu fremsatte forslag om offentliggørelse af land-for-land rapporter, skal allerede indberettes til myndighederne i henhold til ovenstående direktiv.

Der er generelt støtte i Rådet til forslagets overordnede formål om øget transparens om skatteforhold for store multinationale koncerner med aktiviteter i EU. En række medlemslande har dog siden forhandlingernes begyndelse tilkendegivet, at de mener, at forslaget er fremsat med henvisning til den forkerte hjemmel i traktaten. Forslaget er fremsat som et selskabsretligt forslag, men disse medlemslande mener, at forslaget skulle være fremsat med hjemmel i bestemmelsen vedrørende skatteforhold.

Det daværende finske formandskab satte Rådets generelle indstilling til afstemning på Konkurrenceevnerådsmødet den 28. november 2019, og afstemningen resulterede i, at et blokerende mindretal stemte imod forslaget. Det nuværende portugisiske formandskab har på arbejdsgruppeniveau nu afklaret, at det blokerende mindretal lader til at være brudt.

Sagen blev forelagt til forhandlingsoplæg den 3. februar 2017. Den 8. februar 2019 blev et revideret forhandlingsoplæg forelagt med henblik på at støtte

Europa-Parlamentets ændringsforslag, hvorefter land-for-land oplysninger skal gives separat pr. land for samtlige lande uden for EU, idet forslaget vil medvirke til øget transparens.

Regeringen forelægger sagen til revideret forhandlingsoplæg, idet regeringen ønsker at arbejde for, at flere koncerner omfattes af forslaget, og at der dermed opnås transparens om skatteforholdene i flere koncerner med aktiviteter i EU.

Det er fortsat vigtigt for regeringen, at virksomheder har mulighed for at undlade at give oplysninger i deres offentligt tilgængelige land-for-land rapport, hvis oplysningerne er til skade for deres konkurrenceevne.

2. Baggrund

OECD indledte i 2013 i samarbejde med G20-landene et projekt, der har til formål at bekæmpe skatteundgåelse og aggressiv skatteplanlægning. Arbejdet resulterede i oktober 2015 i lanceringen af en pakke med initiativer til bekæmpelse af BEPS³. Pakken indeholder 15 anbefalinger (Actions), og i november 2015 tilsluttede G20-lederne sig anbefalingerne og udtrykte støtte til implementering af pakkens tiltag.

I maj 2016 blev Rådets direktiv 2016/881/EU for så vidt angår obligatorisk automatisk udveksling af oplysninger på beskatningsområdet vedtaget. Med direktivet indføres krav om, at multinationale virksomheder med en samlet omsætning i koncernen over 750 mio. EUR skal indberette en række skatterelaterede oplysninger til deres nationale skattemyndigheder. Omsætningsgrænsen svarer til den, der anvendes i OECD's BEPS-anbefalinger. Det er OECD's vurdering, at man med den valgte omsætningstærskel omfatter 10–15 pct. af alle multinationale selskaber, men helt op til 90 pct. af den samlede omsætning genereret af samtlige multinationale koncerner. Oplysningerne skal gives pr. skattejurisdiktion. Det betyder, at virksomhederne skal indberette oplysninger pr. skattejurisdiktion for alle skattejurisdiktioner både inden for EU og uden for EU. Reglerne indebærer samtidig, at de nationale skattemyndigheder har pligt til at udveksle oplysningerne på tværs. Direktivet er en implementering af Action 13 i OECD's og G20's BEPS pakke og indgår samtidig i Kommissionens Anti-Tax Avoidance Package fra januar 2016.

OECD's standard vedrørende land-for-land rapportering til skattemyndigheder blev gennemført i dansk ret i december 2015. På baggrund heraf blev

---

³ BEPS står for Base Erosion and Profit Shifting og pakken indeholder anbefalinger, der, hvis de implementeres, vil være med til at sikre, at overskud bliver beskattet dér, hvor en virksomhed udøver økonomisk aktivitet, der skaber værdi, så virksomheder ikke kunstigt kan flytte overskud til jurisdiktioner, hvor der kun udføres begrænset eller ingen økonomisk aktivitet, men hvor skatten er lav, eller hvor der slet ikke er skattepligt.

bekendtgørelsen om land-for-land rapportering udstedt i august 2016. Der ved blev de største, danske multinationale virksomheder forpligtet til at indberette en række skatterelaterede oplysninger til deres nationale skattemyndigheder.

Den omsætningsgrænse, der fastlægger hvilke virksomheder, der omfattes af forslaget om offentlig land-for-land rapportering er den samme, som den omsætningsgrænse, der anvendes i ovennævnte direktiv samt i skattekontrolloven.

Nærværende forslag er en ændring til EU's regnskabsdirektiv, som omfatter aktie- og anpartsselskaber samt visse interessent- og kommanditselskaber.

Forslaget om offentlig land-for-land rapportering indebærer, at en række af de oplysninger, som skal indberettes til skattemyndighederne, ligeledes gøres tilgængelige for offentligheden. Reglerne om land-for-land rapportering til myndighederne indeholder dog følgende yderligere oplysningskrav: oplysning om selskabskapital og omsætningsaktiver samt en liste over samtlige datterselskaber.

3. Formål og indhold

Direktivforslaget har til formål at fremme et fair og effektivt skattesystem, der understøtter gode vækstbetingelser baseret på princippet om, at virksomheder betaler skat i det land, hvor deres overskud genereres. Aggressiv skatteplanlægning og skatteundgåelse underminerer dette princip og skaber konkurrenceforvridning. Kommissionen foreslår derfor at skabe større åbenhed om store multinationale selskabers skatteforhold ved at indføre krav om, at virksomheder skal offentliggøre oplysninger om bl.a. indtægter, overskud og skattebetalinger for hvert land, hvor de opererer, såkaldt "land-for-land rapportering" til offentligheden, og derigennem fremme selskabers ansvarlighed og styrke offentlighedens tillid til medlemsstaternes skattesystemer.

Forslaget indebærer krav om større åbenhed om skatteforhold for koncerner, der har aktivitet i EU, og forslaget pålægger derfor koncerner med en omsætning, der overstiger 5,6 mia. kr. årligt at offentliggøre en land-for-land rapport, hvis koncernen har aktiviteter i EU, uanset om den øverste modervirksomhed for koncernen ligger i eller uden for EU.

Det bemærkes, at Kommissionen efterfølgende har præciseret, at formålet med forslaget er at skabe mere offentlig bevågenhed om, i hvilke lande virksomhederne har tjent deres overskud, og i hvilke lande, de har betalt skat. Forslaget skal være med til at fremme ansvarlig skattepraksis blandt

virksomhederne, fremme fair skattekonkurrence i EU gennem en mere velfunderet offentlig debat og genoprette den offentlige tillid til medlemsstaternes skattesystemer, jf. nedenstående afsnit om generelle forventninger til andre landes holdninger.

Nedenstående beskrivelse tager udgangspunkt i Kommissionens forslag. De syv formandskaber, der har behandlet forslaget, har udarbejdet en række kompromisforslag på baggrund af drøftelserne i rådsarbejdsgruppen. Det seneste kompromisforslag er udarbejdet af det finske formandskab i november 2019. Kompromisforslag, som indebærer væsentlige ændringer i forhold til Kommissionens forslag er omtalt i afsnittet om generelle forventninger til andre landes holdninger.

Anvendelsesområde

Følgende virksomheder og filialer er omfattet af forslaget:

- Den øverste modervirksomhed i en koncern beliggende inden for EU, hvor koncernens samlede årlige nettoomsætning overstiger 750 mio. EUR (ca. 5,6 mia. kr.), skal årligt offentliggøre en land-for-land rapport om skatteforhold for samtlige virksomheder i koncernen.
- Virksomheder beliggende inden for EU, der ikke indgår i en koncern (stand-alone virksomheder), og hvor virksomhedens årlige nettoomsætning overstiger 750 mio. EUR skal årligt offentliggøre en land-for-land rapport om virksomhedens skatteforhold.
- Mellemstore og store dattervirksomheder⁴ beliggende inden for EU, hvis øverste modervirksomhed er hjemmehørende uden for EU, og hvor koncernens samlede årlige nettoomsætning overstiger 750 mio. EUR, skal årligt offentliggøre en land-for-land rapport om skatteforhold for samtlige virksomheder i koncernen.
- Filialer, der er oprettet i EU af et hovedselskab, der er hjemmehørende uden for EU, og hvor filialens årlige nettoomsætning overstiger 89 mio. kr., og hvor følgende kriterier i øvrigt er opfyldt:
  - nettoomsætningen for filialens hovedselskab eller for den øverste modervirksomhed i den koncern uden for EU som hovedselskabet indgår i, overstiger årligt 750 mio. EUR og
  - den øverste modervirksomhed, jf. pkt. a, ikke samtidig har en mellemstor eller stor dattervirksomhed inden for EU, idet det i så fald vil være dattervirksomheden, der skal udarbejde rapporten, jf. pkt. 3.

⁴ Mellemstore og store virksomheder er defineret i regnskabsdirektivet blandt andet på grundlag af et omsætningskriterie, hvor mellemstore virksomheder er virksomheder med en nettoomsætning mellem 60 mio. kr. og 300 mio. kr., og store virksomheder er virksomheder med en omsætning over 300 mio. kr. Medlemslandene kan nationalt bestemme, at mellemstore virksomheder defineres som virksomheder med en omsætning mellem ca. 90 mio. og 300 mio. kr. Forenklet set er mellemstore virksomheder i Danmark, virksomheder med en årlig nettoomsætning mellem 89 og 313 mio. kr.

- Filialen skal årligt offentliggøre en land-for-land rapport om skatteforhold for samtlige virksomheder i koncernen. Oplysningerne gives pr. land for lande inden for EU og for lande uden for EU, som er opført på en fælles liste over ikke-samarbejdende skattejurisdiktioner, mens oplysningerne for øvrige lande uden for EU kan gives samlet.
- Dattervirksomheder eller filialer, der ikke er omfattet af pkt. 3 og 4, men som er oprettet med det formål at undgå forslaget krav.

Ifølge Kommissionens konsekvensvurdering af forslaget vil den valgte omsætningstærskel på 750 mio. EUR betyde, at 10–15 pct. af multinationale selskaber med aktiviteter i EU vil være omfattet, mens de omfattede virksomheder vil repræsentere op til 90 pct. af den samlede omsætning genereret af samtlige multinationale koncerner med aktiviteter i EU.

Kreditinstitutter, der ville være omfattet under pkt. 1 og 2, er undtaget, hvis de allerede opfylder krav om land-for-land rapportering i medfør af direktiv 2013/36/EU om adgang til at udøve virksomhed som kreditinstitut og om tilsyn med kreditinstitutter og investeringsselskaber.

Land-for-land rapportens indhold

I henhold til forslaget skal land-for-land rapporten indeholde følgende information for hvert land inden for EU samt for hver skattejurisdiktion i tredjelande, der er optaget på den fælles EU-liste over ikke-samarbejdende skattejurisdiktioner:

- En kort beskrivelse af aktiviteterne
- Antal ansatte
- Nettoomsætning, inkl. omsætning med nærtstående parter⁵
- Overskud/underskud før skat
- Beregnet skat⁶
- Betalt skat betalt i regnskabsåret⁷
- Akkumuleret resultat⁸

For øvrige skattejurisdiktioner uden for EU kan informationen ifølge forslaget aggregeres, således at informationen ikke opdeles på lande/skattejurisdiktioner, men gives som et samlet billede af aktiviteterne uden for EU. Land-for-land rapporten skal affattes på mindst et af de officielle sprog i EU.

⁵ Nærtstående parter er fx andre virksomheder inden for samme koncern.

⁶ Den skat virksomheden har beregnet at skulle betale på baggrund af aktiviteten i det indeværende regnskabsår.

⁷ Den skat virksomheden har betalt i indeværende regnskabsår på baggrund af aktiviteter i tidligere regnskabsår samt eventuelt betalt aconto skat.

⁸ Det samlede resultat for indeværende regnskabsår og alle foregående regnskabsår.

Offentliggørelse

Land-for-land-rapporterne skal ifølge forslaget offentliggøres på de omfattede virksomheders/filialers hjemmeside og være tilgængelige i minimum fem sammenhængende år. Herudover stiller forslaget krav om, at land-for-land rapporten indsendes til de nationale selskabsregistre, dvs. i Danmark Erhvervsstyrelsen, der også offentliggør rapporten.

Ansvar for udarbejdelse og offentliggørelse

I henhold til forslaget har ledelsen i de omfattede øverste modervirksomheder inden for EU ansvar for at sikre, at der udarbejdes en land-for-land rapport i overensstemmelse med kravene hertil, og at den gøres offentligt tilgængelig.

For så vidt angår de omfattede dattervirksomheder/filialer i EU har ledelsen/filialbestyreren tilsvarende ansvar for at sikre, at der udarbejdes en land-for-land rapport i overensstemmelse med kravene hertil, og at den gøres offentlig tilgængelig. Særligt gælder dog, at det skal ske efter ledelsens/filialbestyrerens bedste viden og evne.

Revisors ansvar

I tilfælde, hvor årsregnskabet for en koncernvirksomhed bliver revideret af en statsautoriseret revisor eller en revisionsvirksomhed, skal revisoren kontrollere, om virksomheden er omfattet af kravene om land-for-land rapportering. Hvis det er tilfældet, skal revisoren kontrollere, at rapporten er udarbejdet og gjort tilgængelig. Revisor har pligt til at oplyse det i sin påtegning på virksomhedens årsregnskab, hvis virksomheden ikke lever op til kravene.

Liste over skattelylande

Kommissionens forslag indeholder en bemyndigelse til Kommissionen til at vedtage delegerede retsakter. Kommissionen skal således udarbejde og løbende revurdere en fælles liste over skattejurisdiktioner, som ikke lever op til en række kriterier om eksempelvis transparens og udveksling af information, og som derfor i forslagets forstand skal betragtes som skattelylande.

Virkningstidspunkt

Kravene om offentlighed af land-for-land rapportering skal have virkning for det regnskabsår, der begynder, efter at forslaget er implementeret i medlemslandenes nationale lovgivning. Ifølge forslaget skal direktivets regler gennemføres i national ret senest et år efter direktivet er trådt i kraft. Hvis forslaget vedtages og træder i kraft fx december 2020, betyder det, at direktivets regler skal være implementeret i dansk ret senest december 2021. I det eksempel vil virksomhederne første gang skulle udarbejde land-for-land rapporter vedrørende regnskabsåret 2022. De første rapporter vil således blive offentliggjort i 2023.

Sanktioner

Den eksisterende bestemmelse i regnskabsdirektivet om sanktioner vil også finde anvendelse ved overtrædelse af de foreslåede bestemmelser om udarbejdelse og offentliggørelse af land-for-land rapporter. Det vil sige, at medlemsstaterne skal sikre, at der fastsættes sanktioner for overtrædelse af de foreslåede regler. Sanktionerne skal være effektive, proportionale og have en afskrækkende virkning. Medlemsstaterne skal endvidere træffe alle nødvendige foranstaltninger for at sikre, at sanktionerne håndhæves.

Evaluering

Kommissionen skal senest fem år efter vedtagelsen af forslaget om land-for-land rapporteringen fremlægge en evaluering af reglerne, herunder om overholdelse af og effekten af reglerne.

Implementering i national lov

Medlemslandene skal ifølge Kommissionens forslag implementere kravene i direktivet i deres nationale lovgivning, så disse træder i kraft senest et år efter, at direktivet er trådt i kraft.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet er i henhold til den almindelige lovgivningsprocedure (TEUF art. 294) medlovgiver. Europa-Parlamentet vedtog den 4. juli 2017 deres ændringsforslag til Kommissionens forslag. Ordførere på forslaget har været Evelyn Regner (S&D), JURI og Hugues Bayet (S&D), ECON.

Ændringsforslagene fra Europa-Parlamentet indebærer:

- at land-for-land rapporten skal indeholde to yderligere oplysninger: oplysninger om selskabets omsætningsaktiver (bortset fra kontantbeholdning) og oplysning om selskabskapitalen for samtlige selskaber i koncernen,
- at et selskab – efter national tilladelse hertil – kan udelade enkelte oplysninger af land-for-land rapporten, hvis offentliggørelsen vil volde betydelig skade for selskabet. Der lægges op til, at Kommissionen skal have vetoret for så vidt angår de meddelte tilladelser,
- at koncerner skal give de krævede oplysninger pr. land for samtlige lande. Oplysninger om fx omsætning, overskud og skat for lande uden for EU kan ikke gives samlet som efter Kommissionens forslag, men skal gives separat for hvert land,
- at medlemslandene skal kunne straffe manglende overholdelse af forslagets krav, og
- at der skal være en fælles skabelon for rapportering, så det bliver muligt at sammenligne oplysninger i land-for-land rapporter.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen redegør i forslaget for, at udfordringerne vedrørende skatteundgåelse og aggressiv skatteplanlægning har grænseoverskridende dimensioner. Talrige af de konstruktioner, der anvendes til at undgå eller minimere skattebetalinger har netop grænseoverskridende karakter. Virksomheder kan i dag relativt nemt indrette sig således, at en indtægt af skattemæssige hensyn placeres i en bestemt medlemsstat – eller uden for EU. Kommissionen anfører, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet, da formålet med forslaget ikke i tilstrækkeligt omfang kan opnås ved national regulering i medlemsstaterne, men derimod bedre kan opnås på unionsniveau.

Regeringen vurderer, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet, idet regeringen deler Kommissionens vurdering af, at de tilsigtede mål nødvendiggør et fælleseuropæisk initiativ. Skatteundgåelse og aggressiv skatteplanlægning er et globalt problem, idet blandt andet forskelle mellem skattesystemerne i de enkelte skattejurisdiktioner er en nødvendig forudsætning for, at det er opportunt at flytte indtægter og udgifter mellem forskellige skattejurisdiktioner.

Kommissionen har, i forbindelse med drøftelserne i Rådet om hjemmelsgrundlaget for Kommissionens forslag, præciseret, hvad formålet med forslaget er. Regeringen vurderer fortsat på dette grundlag, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet, idet de tilsigtede mål fortsat vurderes at nødvendiggøre et fælleseuropæisk initiativ. En øget offentlig bekvæmhed om multinationale selskabers skattebetalinger gennem offentliggørelse af skattebetalinger på tværs af Unionens område kan alene opnås gennem et fælles krav om offentliggørelse på EU-plan.

6. Gældende dansk ret

Der er ikke i gældende dansk ret regler svarende til reglerne i Kommissionens forslag om offentliggørelse af land-for-land rapporter for alle brancher. Der er imidlertid regler om offentliggørelse af land-for-land rapporter for enkelte virksomhedstyper/brancher; henholdsvis finansielle virksomheder og udvindings- og skovningsvirksomheder:

*Bekendtgørelse om finansielle rapporter for kreditinstitutter og fondsmæglerselskaber m.fl.*⁹

Reglerne i CRD IV (kreditinstitut- og kapitalkravsdirektivet) om land-for-land rapportering for finansielle virksomheder er i marts 2014 gennemført i dansk ret ved en ændring af ovennævnte bekendtgørelse. Ifølge kravene i bekendtgørelsen skal finansielle virksomheder årligt for hvert land, hvori virksomheden er etableret ved en filial eller en dattervirksomhed, oplyse navn på

⁹ Bekendtgørelse nr. 281 af 26/3 2014 som ændret ved bekendtgørelse nr. 1043 af 5/9 2017.

filialen eller virksomheden, geografisk beliggenhed, aktiviteterens art, omsætning, antal ansatte, resultat før skat, skat af årets resultat og modtagne offentlige tilskud. Reglerne fandt anvendelse for regnskabsåret 2014 og frem.

Årsregnskabsloven¹⁰ – udvindings- og skovningsvirksomheder

Årsregnskabsloven indeholder regler om, at store virksomheder og børsnoterede virksomheder i udvindings- og skovningsindustrien skal offentliggøre oplysninger om visse betalinger foretaget til myndigheder, herunder blandt andet skattebetalinger. Oplysningerne skal offentliggøres enten i virksomhedens årsrapport eller på virksomhedens hjemmeside. Kravene gælder kun virksomheder, der har udvindings- eller skovningsaktiviteter, hvilket betyder, at kun op mod 20 danske virksomheder er vurderet at være omfattet af reglerne.

Reglerne blev vedtaget i juni 2015 som en gennemførelse af reglerne i direktiv 2013/34/EU (regnskabsdirektivet). Reglerne fandt anvendelse første gang for 2016, og de første rapporter om betalinger til myndigheder blev derfor offentliggjort i 2017.

Skattekontrolloven

Skattekontrolloven indeholder krav om at store multinationale koncerner med aktiviteter i EU skal indsende fortrolige land-for-land rapporter til skattemyndighederne. Disse rapporter offentliggøres ikke af myndighederne.

Reglerne blev vedtaget i december 2015 som en ændring til skattekontrolloven¹¹, hvorved OECD-standarden for land-for-land rapportering til myndigheder blev implementeret i Danmark. Det betyder, at store multinationale koncerner forpligtes til at indgive en land-for-land rapport til skattemyndighederne med en række oplysninger. Skatteministeren blev i loven bemyndiget til at fastsætte nærmere krav til land-for-land rapportens indhold. Skatteministeriet udstedte i august 2016 en bekendtgørelse, der indeholdt de nærmere krav til land-for-land rapporteringen. Bekendtgørelse blev i 2018 erstattet af en ny bekendtgørelse¹².

Kommissionen fremsatte i januar 2016 det såkaldte DAC4-forslag om land-for-land rapportering til de nationale skattemyndigheder. Kommissionens forslag var baseret på OECD's standard for land-for-land rapportering. Forslaget blev vedtaget som direktiv 2016/881/EU af den 25. maj 2016. OECD's standard blev dog allerede gennemført i dansk ret ved den ovennævnte ændring af skattekontrolloven og den tilhørende bekendtgørelse. Anvendelsesområdet er blandt andet defineret på baggrund af nettoomsætningen og grænsen for nettoomsætningen for de omfattede virksomheder er den samme (750 mio. EUR årligt) i direktiv 2016/881/EU som i Kommissionens forslag om land-for-land rapportering til offentligheden.

¹⁰ Som bekendtgjort ved lov nr. 1580 af 10/12 2015 med senere ændringer.

¹¹ Lov nr. 1884 af 29. december 2016.

¹² Bekendtgørelse nr. 1304 af 14/11 2018.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

En vedtagelse af det foreliggende forslag vil kræve lovændringer. Et naturligt sted at gennemføre reglerne vil være i årsregnskabsloven, der i forvejen implementerer EU's regnskabsdirektiv, direktiv 2013/34/EU, herunder reglerne om land-for-land rapportering for bl.a. udvindingsvirksomheder, jf. ovenfor.

Økonomiske konsekvenser

I forhold til statsfinansielle konsekvenser er det forventningen, at forslaget ikke i sig selv vil indebære en direkte effekt på skatteprovenu. De af Kommissionens forslag omfattede virksomheder skal allerede efter gældende regler rapportere tilsvarende oplysninger til skattemyndighederne. Det fremgik af lovændringen¹³ vedrørende indførelse af land-for-land rapportering til skattemyndighederne (i henhold til DAC4), at disse regler skønnes at ville styrke skattemyndighedernes kontrolindsats, og at forslaget i et vist omfang kunne medføre et merprovenu, der dog ikke lod sig nærmere kvantificere. Det forhold, at tilsvarende oplysninger med dette forslag vil skulle gøres tilgængelige for offentligheden, vil potentielt kunne medføre en begrænset positiv effekt på de statsfinansielle konsekvenser. Et sådant potentielt merprovenu skønnes ikke at kunne kvantificeres.

På baggrund af forslaget forventer Erhvervsstyrelsen at ville gennemføre en kontrol af, om de omfattede virksomheder har udarbejdet og offentliggjort en land-for-land rapport i henhold til forslaget. Kontrollen vil tage udgangspunkt i regnskaber, der indeholder en udtalelse fra revisor om, at kravene ikke er overholdt. Merudgifter til kontrol vil kunne rummes inden for styrelsens nuværende ressourcer.

Forslaget vil endvidere indebære en tilpasning af Erhvervsstyrelsens it-systemer til brug for indberetning og offentliggørelse af land-for-land rapporter. Udgifterne hertil vurderes at kunne afholdes inden for Erhvervsstyrelsens egne rammer.

I forhold til de erhvervsøkonomiske konsekvenser er vurderingen, at op til 885 danske virksomheder og filialer i alt vil blive omfattet af forslaget. Forslagets anvendelsesområde omfatter dels danske modervirksomheder, dels danske dattervirksomheder og danske filialer, hvor den øverste modervirksomhed er beliggende uden for EU. Mens forslaget forventes at omfatte

¹³ L 46 2015/16 Lov om ændring af skattekontrolloven, arbejdsmarkedsbidragsloven, kildeskatteloven, ligningsloven og pensionsbeskatningsloven (Indførelse af land-for-land rapportering for store multinationale koncerner, gennemførelse af direktiv om administrativt samarbejde på beskatningsområdet m.v.).

knap 100 danske modervirksomheder, er vurderingen af antallet af de omfattede danske dattervirksomheder og filialer forbundet med en vis usikkerhed. Dette skyldes primært, at forslaget kun omfatter mellemstore og store dattervirksomheder og filialer, der indgår i koncerner med en ultimativ modervirksomhed beliggende uden for EU, hvor den samlede konsoliderede omsætning overstiger 5,6 mia. kr. Der findes ikke tilgængelige data vedrørende omsætningen for koncerner med modervirksomheder uden for Danmark, og der er derfor ikke grundlag for at reducere det samlede antal mellemstore og store dattervirksomheder, hvorfor samtlige disse er medregnet. Antallet af omfattede virksomheder – og dermed omfanget af de forventede administrative byrder – vil formentlig være lavere.

Af Kommissionens konsekvensvurdering af forslaget fremgår det, at mindst 6.500 multinationale koncerner vil blive omfattet af forslaget, heraf 4.600 koncerner med modervirksomhed uden for EU. Kommissionen tager forbehold for, at tallet kan vise sig at være væsentlig højere.

Forslaget indebærer administrative byrder for de omfattede virksomheder, idet de skal udarbejde og offentliggøre en rapport med en række oplysninger af finansiell karakter. Herudover vil virksomheden have udgifter til revisor, der skal kontrollere, at rapporten er udarbejdet og offentliggjort.

Endelig er der indlagt en væsentlig forudsætning om, at de omfattede virksomheder allerede i medfør af lov nr. 1884 af 29/12 2015 og bekendtgørelse nr. 1304 af 14/11 2018 om land-for-land rapportering er forpligtet til at indberette tilsvarende skatterelaterede oplysninger til de danske skattemyndigheder. Det vil sige, at virksomhederne i høj grad vil kunne genbruge oplysningerne til brug for den land-for-land rapport, der skal offentliggøres.

Virksomhederne skal indberette oplysninger pr. skattejurisdiktion for alle skattejurisdiktioner både inden for EU og uden for EU til skattemyndighederne. Ifølge nærværende forslag fra Kommissionen skal de krævede oplysninger gives pr. land for lande inden for EU og pr. land for lande uden for EU, der betragtes som skattelylande, mens oplysningerne for resten af verden kan gives samlet.

På baggrund af ovenstående forudsætninger er de årlige administrative omkostninger beregnet til ca. 2,5 mio. kr., hvilket er under grænsen på 4 mio. kr. for, hvornår der er tale om væsentlige byrder. Det er således vurderingen, at forslaget ikke medfører væsentlige administrative byrder for erhvervslivet.

De årlige administrative konsekvenser forbundet med forslaget vil blive forøget, hvis flere virksomheder omfattes af forslaget. Størrelsen af de erhvervsøkonomiske konsekvenser afhænger af den præcise definition af an-

vendelsesområdet, herunder omsætningstærsklen. Det bemærkes, at en udvidelse af anvendelsesområdet indebærer, at virksomheder, der ikke i dag har pligt til at indsende en land-for-land rapport til skattemyndighederne, vil skulle offentliggøre en land-for-land rapport.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

En vedtagelse af forslaget skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark.

8. Høring

Kommissionens forslag blev sendt i høring i specialudvalget for Konkurrenceevne, Vækst og Forbrugerspørgsmål den 12. april 2016 med frist for høringssvar den 26. april 2016.

Dansk Byggeri kan ikke støtte Kommissionens forslag. Dansk Byggeri finder det afgørende, at de involverede landes skattemyndigheder har adgang til koncernernes land-for-land skatte- og regnskabsoplysninger, men mener ikke, at fordelene ved et fælles offentligt tilgængeligt selskabsregister/åben skatteliste i EU opvejer ulemperne. Dansk Byggeri finder eksempelvis, at land-for-land oplysninger om omsætning kan betragtes som en forretningsmæssig følsom oplysning, som ikke vedkommer den pågældende koncerns konkurrenter, men rettelig bør være et anliggende mellem virksomhed og skattemyndigheder.

Dansk Erhverv er overordnet set positiv over for, at skattemyndighederne i alle EU-lande har fuld adgang til alle oplysninger vedrørende selskabers skatteforhold. Dette sikrer gennemsigtighed for myndighederne, lige behandling af selskaber og i tilfælde af fælles EU-regler en ensartet skattemæssig behandling af selskaber på tværs af grænserne i EU. **Dansk Erhverv** mener imidlertid, at det er problematisk, at man vælger at gøre visse af disse oplysninger offentlige for kun nogle typer af selskaber.

For det første er det svært at se den samfundsmæssige merværdi ved en delvis offentliggørelse, idet det giver et ufuldstændigt billede i utrænede skatteøjne, der ikke giver mere klarhed. For det andet er det problematisk, at en gruppe af selskaber pålægges administrative omkostninger ved at lave en skatteregnskabsmæssig opdeling, som ikke foretages i dag alene med henblik på offentliggørelse. For det tredje skaber man en uhensigtsmæssig konkurrencesituation ved at bede nogle selskaber – men ikke alle – om at fremlægge oplysninger.

Dansk Erhverv finder det positivt, at man med direktivet vil udvikle en liste over skattelylande, da det kan medvirke til at gøre det tydeligere, hvilke lande, man i EU mener, kan være problematiske at investere i.

Dansk Erhverv bemærker endvidere, at et bærende princip i direktivforslaget er, at virksomheder skal betale skat i det land, hvor overskuddet skabes. Princippet forklares dog ikke nærmere, og det er uklart, om der henvises til fx de almindelige bestemmelser i retningslinjerne for Transfer Pricing – eller om Kommissionen ønsker, at skatten skal betales ud fra en bestemt fordelingsnøgle, som fx kendes fra forslaget om et fælles konsolideret selskabsskattegrundlag (CCCTB-forslaget).

Specifikt til forslagens præambel bemærker Dansk Erhverv, at henvisningen til, at problemet med selskabers skatteundgåelse er blevet stadig større, er en grov anklage, der ikke underbygges med fakta. Påstanden er i dansk kontekst ikke rigtig, og udsagnet indeholder en generel mistænkliggørelse af europæisk erhvervsliv, der ikke hører hjemme i en lovtæst.

Dansk Erhverv bemærker, at der i forslagens artikel 48g om Kommissionens bemyndigelse til at udarbejde en liste over skattelylande indgår et for bredt og upræcist kriterium om ”fair skattekonkurrence”. Lovgivningsmæssigt ville det være at foretrække, hvis det var klarere afgrænset, hvad man vurderede som fair skattekonkurrence. Med formuleringen indbygges der desuden en retsikkerhed i systemet, da man let fremadrettet vil kunne dømme yderligere skattejurisdiktioner ude med henvisning til det uklare begreb ”fair skattekonkurrence”.

Danmarks Rederiforening anfører, at det generelt er vigtigt, at forslag om offentliggørelse af selskabsoplysninger om enkeltvirksomheder balancerer hensynet til beskyttelse af virksomheders konkurrencefølsomme oplysninger med hensynet til offentlige interesser. Samtidig anfører Danmarks Rederiforening, at man bør være varsom med at pålægge virksomheder yderligere administrative byrder. Det må derfor understreges, at der ikke bør kræves yderligere offentliggørelse end det fremlagte, da det nuværende forslag går til grænsen for det acceptable.

Danmarks Rederiforening finder, at EU-enegang potentielt kan skade konkurrenceevnen, idet oplysningerne kan indeholde konkurrencefølsomme elementer. Endvidere bør reglerne ligge så tæt op ad OECD's land-for-land rapporteringsprincipper som muligt af hensyn til de væsentlige meromkostninger, der opstår, såfremt rapporten skal udarbejdes efter andre principper. Danmarks Rederiforening peger på, at konkurrenceeffekten og de administrative omkostninger afhænger af den fremtidige afgrænsning af skattelylande. Yderligere er det vigtigt, at EU sikrer, at kravet om oplysning af aktiviteter mv. i disse lande også kommer til at gælde konkurrenter med hovedkontor i tredjelande.

Henset til skibsfartens grundlæggende grænseoverskridende natur peger Danmarks Rederiforening på, at det er afgørende, at EU følger OECD's

principper for opgørelse af skibsfartsindkomst (modeloverenskomstens artikel 8), som betyder, at indkomst fra international skibsfart allokeres til landet, hvor virksomheden har skattemæssigt hjemsted og ikke alle havnestater, der anløbes.

Dansk Industri (DI) finder, at Danmark ikke bør støtte vedtagelsen af regler om offentlig land-for-land rapportering. DI vurderer, at forslaget ikke vil have nogen væsentlig effekt på omfanget af virksomhedernes skattebetalinger. Det er DI's opfattelse at land-for-land rapportering til skattemyndigheder, som der er opnået politisk enighed om i EU, og som allerede er indført i dansk ret, er en mere målrettet og effektiv tilgang til at kontrollere virksomhedernes internationale skatteforhold. Derfor bør forslaget ikke påføre virksomhederne øgede byrder eller pålægge dem at offentliggøre oplysninger, der kan skade deres konkurrenceevne.

DI henviser til, at Implementeringsrådet anbefaler, at Danmark ikke støtter vedtagelsen af regler om offentlig land-for-land rapportering.

DI anfører endvidere, at offentliggørelse af de af direktivet omfattede oplysninger kan føre til, at lande uden for EU vil være tilbageholdende med at udveksle skatteoplysninger med skattemyndighederne i EU. Det skyldes, at de enkelte lande har mulighed for at betinge udlevering af oplysninger af, at de også modtager oplysninger.

DI anfører herudover, at forslaget vil kunne give lande uden for EU et grundlag for at kræve en større andel af skatteindtægterne og kan dermed medvirke til, at EU-landene generelt, og Danmark og andre (små) eksporterende lande i særdeleshed, mister skatteprovenu.

DI mener ikke, at der med det nuværende hjemmelsgrundlag i direktivet er grundlag for at opretholde kravet om, at dattervirksomheder og filialer i EU skal rapportere om modervirksomheder beliggende uden for EU. Hvis dette krav fastholdes, henstiller DI til, at problemstillingen adresseres i forhandlingerne. Hvis det viser sig, at EU ikke kan håndhæve reglerne vedrørende concernaktiviteter uden for EU, kan forslaget i endnu højere grad skade europæiske virksomheder.

Afslutningsvis har DI en række mere konkrete bemærkninger til forslagets enkelte dele, herunder påpeger de blandt andet, at rapporteringskravene bør følge OECD's principper, da de administrative omkostninger ellers vil stige betragteligt, og at forslaget bør indeholde en undtagelse, således, at der ikke skal gives oplysninger, hvis der er tale om beløb under en vis grænse, eller hvis der er tale om oplysninger, der vil muliggøre identifikation af enkeltstående kontrakter.

Finansrådet (FSR) har noteret sig, at kreditinstitutkoncerner, der i forvejen er omfattet af kravet om at give land-for-land rapportering i henhold til artikel 89 i Capital Requirements Directive (CRD), ikke omfattes af kravene og dermed ikke vil skulle foretage dobbeltrapportering. Denne undtagelse er efter FSR's opfattelse hensigtsmæssigt og bør opretholdes.

FSR anerkender, at der kan være et politisk behov for at regulere på området, herunder brug for bedre offentlig adgang til oplysninger om virksomhedernes skatteforhold.

FSR understreger, at der ved fastsættelse af oplysningspligter skal tages hensyn til de administrative byrder, som kravene påfører virksomhederne og til de eventuelle effekter på virksomhedernes konkurrenceevne ved offentliggørelse af følsomme virksomhedsoplysninger.

FSR har som følge af den korte tidsfrist ikke haft mulighed for at foretage en nøjere gennemgang af forslaget, herunder at vurdere omfanget af de administrative byrder i forhold til den potentielle positive effekt af forslaget. FSR vurderer dog, at der er tale om en markant udvidelse i forhold til de regler om land-for-land rapportering, som blev vedtaget med regnskabsdirektivet i 2013, og som sidste år blev indført i årsregnskabsloven. Der er også tale om en udvidelse i forhold til de segmentoplysninger, som skal gives i henhold til internationalt anerkendte regnskabsstandarder. Nogle af de krævede oplysninger vil givetvis blive anset for konkurrencefølsomme.

FSR anfører, at de ikke er bekendt med, hvor mange danske virksomheder, der vil blive omfattet af forslaget, men formoder umiddelbart, at der kan være tale om et ikke uvæsentligt antal dattervirksomheder i Danmark af multinationale koncerner.

FSR anfører, at det for nogle koncerner kan blive relativt byrdefuldt at opfylde kravene, især da oplysningerne skal gives land-for-land. FSR fremhæver endvidere, at der i en koncern, hvor den øverste modervirksomhed blot fungerer som et holdingselskab, kan være mindre relevant at få de pågældende oplysninger, og at man derfor kunne overveje at fastsætte rapporteringskravene på et lavere niveau i koncernstrukturen.

FSR påpeger endvidere en række tekniske uklarheder, herunder hvordan omsætningen skal fordeles på lande, og hvordan betalt skat skal defineres. Endelig finder FSR det uklart, hvilken opgave revisor har. Af hensyn til årsrapportens overskuelighed og relevans forventer FSR, at de fleste virksomheder vil give de krævede land-for-land oplysninger uden for årsrapporten.

IBIS mener, at Kommissionens forslag bør forbedres på afgørende punkter for at kunne opnå sine målsætninger. Forslaget bør ifølge IBIS pålægge

virksomhederne krav om fuld, offentlig land-for-land rapportering for alle de lande, hvor den enkelte virksomhed er aktiv. Rapporteringen bør omfatte alle relevante nøgletal, som det også gælder for den finansielle sektor i EU efter Kapitalkravsdirektivet IV. På den måde undgås det, at virksomheder blot ændrer strukturen, så profitten flyttes fra et skattely på listen til et skattely uden for listen.

IBIS udtrykker bekymring for, at den liste over skattelylande, som Kommissionen vil udarbejde, ikke vil indeholde lande med stor politisk- og økonomisk betydning.

IBIS foreslår, at der fastsættes en lavere omsætningsgrænse for, hvornår virksomheder er underlagt rapporteringskrav. Konkret foreslår IBIS, at forslaget skal gælde for alle store virksomheder, som disse defineres i EU's regnskabsdirektiv. Det vil sige selskaber med mere end 250 medarbejdere og en omsætning på mindst 43 mio. EUR om året. IBIS anfører, at Kommissionens forslag ekskluderer 85-90 pct. af alle multinationale selskaber ifølge OECD. En for høj beløbsgrænse kan ifølge IBIS skabe et incitament til at splitte strukturen op, og forslaget vil derfor ikke udjævne fair skattekonkurrence mellem SMV'er og større multinationale virksomheder.

Yderligere mener IBIS, at rapporteringskravene i forslaget mangler afgørende elementer og derfor i sin nuværende udformning ikke vil kunne give et fyldestgørende billede og sætte skattebetalingerne i den rette kontekst. IBIS foreslår derfor, at der i rapporteringen også skal gives oplysninger om dattervirksomheder, aktiver og modtagne subsidier.

Endelig henviser IBIS til, at forslaget ikke i tilstrækkeligt omfang tilgode- ser udviklingslandenes interesser, idet oplysninger om skat m.v. for lande uden for EU-lande, som ikke er skattelylande, alene skal gives på aggregere- ret niveau. Udviklingslandene får hermed ikke indsigt i virksomhedernes aktiviteter og kan ikke tage effektivt del i bekæmpelsen af aggressiv skat- teplanlægning og øge deres skatteindtægter, der ellers kunne finansiere vig- tige udviklingsfremmende sektorer. IBIS slår fast, at EU ifølge EU-Trak- tatens artikel 208 har pligt til at sikre politikkoherens for udvikling. Der- udover lancerede Danmark i 2014 en handlingsplan for området, der netop havde skat som et af hovedemnerne, hvor der skulle tages særligt højde for politikkoherens.

Landbrug & Fødevarer (L&F) støtter generelt de igangværende projekter i både EU og OECD til bekæmpelse af skatteundgåelse. **L&F** mener imid- lertid, at det er vigtigt, at EU lægger sig op ad OECD's udførlige anbefa- linger på området og ikke går videre end nødvendigt for at sikre formålet om bekæmpelse af skatteundgåelse. L&F er ikke enige i, at der er behov for offentliggørelse, og finder det uhensigtsmæssigt, at Kommissionens forslag går videre end anbefalingerne fra OECD.

L&F er imod offentliggørelse af skatteoplysninger, fordi EU-enegang skader konkurrenceevnen. Oplysningerne kan indeholde konkurrencefølsomme oplysninger, og omkostningerne til udarbejdelse og offentliggørelse af oplysningerne er en administrativ byrde. Dertil har offentliggørelse af oplysningerne en tvivlsom merværdi set i forhold til de allerede eksisterende rapporteringskrav til skattemyndighederne, og muligheden for at skattemyndighederne kan dele informationerne med hinanden. Endelig kan offentliggørelse føre til ubegrundet mistænkeliggørelse af virksomheder, da journalister og interesseorganisationer uden ekspertviden på skatteområdet kan have vanskeligt ved at gennemskue skatteoplysninger baseret på komplekse forhold.

LO finder, at forslaget kan bidrage til at bekæmpe skatteundgåelse og aggressiv skatteplanlægning. LO opfordrer regeringen til at støtte Kommissionens forslag og arbejde for, at forslaget også kommer til at indeholde en mere omfattende land-for-land rapportering. Ifølge LO bør EU indføre strammere sanktioner over for de lande, der fungerer som skattely. EU bør endvidere ikke afvente global lovgivning om gennemsigtighed, før der gennemføres de nødvendige tiltag på europæisk plan. Større åbenhed i selskabsbeskatning kan dog ikke stå alene, hvorfor LO også støtter udviklingen af et fælles konsolideret selskabsskattegrundlag (CCCTB).

9. Generelle forventninger til andre landes holdning

På konkurrenceevnerådsmødet den 28. november 2019 var der et blokerende mindretal imod vedtagelsen af Rådets generelle indstilling. Disse medlemslande har siden forhandlingernes begyndelse henvist til, at de mener, at forslaget skulle have været hjemlet i traktatens bestemmelse vedrørende skatteforhold. Dette argument var også det gennemgående for de medlemslande, der stemte imod forslaget, og argumentet støttes af vurderingen fra Rådets Juridiske Tjeneste. Flere af medlemslandene i mindretallet understregede dog samtidig, at man naturligvis ikke var imod transparens.

Rådet har været under pres fra Europa-Parlamentet for at nå en position. Danmark har løbende opfordret de skiftende formandskaber til at skabe fremdrift i sagen. Det nuværende portugisiske formandskab har på arbejdsgruppeniveau nu afklaret, at det blokerende mindretal lader til at være brudt, hvorfor der må forventes fremdrift i sagen, der kan føre til politisk enighed om den generelle indstilling.

Ud over spørgsmålet om forslagets hjemmel er de største udeståender i Rådets drøftelser spørgsmålet om hvorvidt der skal gives oplysninger separat pr. land for samtlige lande uden for EU, som foreslået af Europa-Parlamentet, eller kun for lande, der er opført på ”sortlisten” og spørgsmålet om udformningen af sikkerhedsklausulen.

For så vidt angår forslaget om, at land-for-land oplysninger skal gives separat pr. land for samtlige lande uden for EU synes Rådet at være nogenlunde ligeligt delt.

For så vidt angår spørgsmålet om udformningen af den såkaldte sikkerhedsklausul, der gør det muligt for en virksomhed at undlade at offentliggøre enkelte oplysninger i sin land-for-land rapport, hvis offentliggørelsen vil volde betydelig skade for virksomheden, har ingen lande i Rådet udtrykt støtte til Europa-Parlamentets ændringsforslag. Ifølge forslaget skal en virksomhed ansøge om national tilladelse til at udelade oplysninger fra sin land-for-land rapport, og Kommissionen have vetoret for så vidt angår en sådan tilladelse. Det synes endvidere uklart, om der i Rådet er opbakning til udformningen af sikkerhedsklausulen i det seneste rådskompromis, hvorefter udeladte oplysninger skal offentliggøres senest 6 år senere.

Forslagets hjemmelsgrundlag

Kommissionens forslag er udstedt med hjemmel i traktatens (TEUF) artikel 50 om gennemførelse af etableringsfrihed og særligt om koordination af værn som, for at beskytte selskabsdeltagere og andre, skal kræves af medlemslandene mhp. at ensarte disse værn i hele EU. Behandlingen af forslag med hjemmel i artikel 50 foregår efter den almindelige beslutningsprocedure, med Europa-Parlamentet som medlovgiver. Flere lande har tilkendegivet, at forslaget burde være udstedt med hjemmel i artikel 115, hvilket blandt andet vil indebære, at forslaget vil skulle vedtages med enstemmighed i Rådet, og at Europa-Parlamentet ikke er medlovgiver, men alene skal høres. Argumentet herfor var, at forslaget oprindeligt primært var begrundet i hensyn til inddrivelsen af skatter og til skattemyndighedernes effektivitet.

Rådets Juridiske Tjeneste fremlagde den 11. november 2016 en vurdering af forslagets hjemmelsgrundlag. I udtalelsen konkluderer Rådets Juridiske Tjeneste, at Kommissionens forslag er udstedt med hjemmel i en forkert bestemmelse. Rådets Juridiske Tjeneste udtaler, at forslaget skulle have været udstedt med hjemmel i traktatens artikel 115, idet både forslagets formål og indhold relaterer sig til fiskale bestemmelser.

Flere lande har herefter angivet, at man er enige i vurderingen fra Rådets Juridiske Tjeneste, mens en række andre lande tilkendegav, at de ikke var overbevist af Rådets Juridiske Tjenestes vurdering. Det slovakiske formandskabs foreslog en ændring af Kommissionens forslag, idet det er præciseret, at forslagets formål er at opnå en mere oplyst offentlig debat og genopretning af den offentlige tillid til medlemsstaternes skattesystemer.

Kommissionen har udarbejdet en udtalelse vedrørende forslagets hjemmelsgrundlag i form af et non-paper af den 5. december 2016. I dette non-

paper fastholder Kommissionen, at artikel 50 er det korrekte hjemmelsgrundlag. Det skyldes ifølge Kommissionen, at der ikke er tale om materiel skatteret (fastlæggelse af skattepligtige personer, skattepligtige transaktioner, skattepligtig indkomst, fradragsberettigede udgifter og lignende), ligesom forslaget ifølge Kommissionen heller ikke er af proceduremæssig karakter på skatteområdet (som fx aftaler om udveksling af skatteinformationer, gensidig assistance eller administrativt samarbejde på skatteområdet).

Hvis hjemmelsgrundlaget skal ændres, skal der være enstemmig opbakning til dette i Rådet, hvilket ikke er tilfældet.

Rådets nuværende kompromisforslag fastholder tærsklen på ca. 5,6 mia. kr., og blev under finsk formandskab blokeret på konkurrenceevnerådsmødet den 28. november 2019 af et mindretal, der mener, at forslaget burde være fremsat med en skattehjemmel i stedet for den nuværende selskabsretlige hjemmel. Det blokerende mindretal er imidlertid snævert og vil ikke længere være til stede, hvis blot ét yderligere land stemmer for. Meldinger går dog på, at det blokerende mindretal skulle være brudt.

10. Regeringens generelle holdning

Der skal være åbenhed om multinationale virksomheders skatteforhold. Derfor ønsker regeringen et højt ambitionsniveau for offentlig land-for-land rapportering. Alle bør have adgang til relevante skatteoplysninger for de virksomheder, der har ressourcerne til at foretage aggressiv skatteplanlægning.

Regeringen støtter derfor initiativer, der kan bidrage til gennemsigtighed, og som dermed skaber incitament til, at virksomheder betaler den retmæssige skat og bidrager til fællesskabet i det samfund, de indgår i. Det gælder både nationalt og i EU, hvor regeringen arbejder for en ambitiøs tilgang til bekæmpelse af skatteundgåelse og aggressiv skatteplanlægning.

Regeringen ønsker at sætte hårdt ind over for virksomheder, der anvender skadelig skattepraksis. Land-for-land rapportering til offentligheden skaber transparens og kan være med til at skabe opmærksomhed om virksomhedernes placering af overskud og betaling af skat.

Regeringen er på den baggrund positiv over for forslaget og forventer, at øget transparens vil have en præventiv effekt i forhold til at reducere skatteundgåelse og aggressiv skatteplanlægning. Samtidig understreger regeringen, at det er vigtigt, at der fortsat arbejdes på at styrke åbenheden om multinationale selskabers skatteforhold på internationalt plan. Regeringen støtter derfor blandt andet det internationale arbejde i OECD-regi.

Regeringen mener, at der bør være en lavere omsætningstærskel i forslaget, så flere koncerner med aktiviteter i EU omfattes af rapporteringskravet, og der dermed skabes øget transparens.

De virksomheder, der allerede rapporterer til skattemyndighederne, bør så vidt muligt kunne genbruge en række af de oplysninger, de rapporterer til skattemyndighederne efter allerede gældende regler med henblik på at undgå unødige byrder. I det seneste ændringsforslag fra Rådet er der skabt en sådan mulighed, idet virksomhederne kan anvende de samme opgørelsesmetoder i de to rapporter og dermed genbruge oplysninger. Regeringen vil arbejde for at bevare en sådan fleksibilitet i forslaget.

Regeringen lægger vægt på, at medlemslandene skal kunne tillade, at en virksomhed undlader enkelte informationer i land-for-land rapporten, hvis offentliggørelse af disse oplysninger vil have væsentlig skadevirkning for virksomheden, men det er samtidig væsentligt for regeringen, at undtagelsesmuligheden ikke bliver et smuthul, der reelt udhuler målet om øget transparens. Regeringen vil for at begrænse risikoen for misbrug arbejde for, at virksomheder, der undlader oplysninger med henvisning til undtagelsesbestemmelsen, skal oplyse herom og angive begrundelsen herfor i rapporten. Det senest foreliggende kompromis fra Rådet indeholder en sådan mulighed for at udelade oplysninger fra land-for-land rapporten, hvis offentliggørelse heraf vil volde betydelig skade for virksomheden. Virksomheden skal i rapporten oplyse, at der er udeladt oplysninger samt en begrundelse herfor. Udeladte oplysninger skal senest 6 år senere offentliggøres. Oplysninger vedrørende aktiviteter i lande, der er opført på sortlisten, må aldrig udelades.

Regeringen støtter Europa-Parlamentets ændringsforslag om, at land-for-land oplysninger skal gives separat pr. land for samtlige lande uden for EU, idet forslaget vil medvirke til øget transparens.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen blev forelagt for Folketingets Europaudvalg den 3. februar 2017 til forhandlingsoplæg. Sagen blev forelagt Folketingets Europaudvalg igen den 8. februar 2019 til revideret forhandlingsoplæg.

Grund- og nærhedsnotat er oversendt til Folketingets Europaudvalg den 13. juni 2016.